

ЗА БЪЛГАРИЯ –
СУВЕРЕННА, СОЛИДАРНА, СПРАВЕДЛИВА!
Политическа платформа на БСП

Ние, социалистите от най-дълголетната, 125-годишна българска партия, изразяваме нашата тревога за съдбата и бъдещето на България.

От 80-те години неолибералната тенденция в света взе връх и доведе до безконтролност на свободния пазар и мултинационалните корпорации.

Рухването на държавния социализъм даде нов тласък на глобализма и неолиберализма, изостри до крайност неравенствата, създаде множество военни конфликти.

Глобалната капиталистическа експанзия донесе на света и народите световната финансова, икономическа, социална, политическа и бежанска криза. Същевременно обаче набират сила крайният национализъм, откровено фашизоидни сили и тенденции.

На прага сме на нов преход – към многополюсен свят, към замяна на сегашния социално-икономически модел, към формиране на нова социална държава в трансформиран Европейски съюз.

В България десният неолиберален модел доведе до отслабване и подчиняване на държавата на корпоративни, олигархични интереси, защитавани от безконтролни задкулисни центрове на власт. Държавата загуби посока.

Днес България се намира в критичен и преломен момент от своето съществуване. Страната ни е заплашена от демографски колапс, от дезинтеграция на етническа и религиозна основа, от социална поляризация и културна деградация.

Демокрацията е в упадък. Политическият процес се превърна в порочна технология, чрез която десницата овладява държавната и местната власт. Управляващите днес са изразители на корпоративната власт в страната. В името на тази власт те са готови на отстъпление от националните интереси.

В България тече процес на разграждане на държавността. Тя е компрометирана както в своята структура, така и в своята цел. Обществото е в разпад, в него все повече надделяват конфронтацията, злобата и омразата. България се оказва на дъното на класациите по отношение на свободата на словото и на корупцията във всички сфери на обществения живот. В публичната

среда властват арогантност и реваншизъм, бездуховност и медийни манипулации.

БСП не може да приеме задълбочаването на тези процеси, които са пагубни за бъдещето на България.

Пред БСП стои историческата отговорност да бъде категоричната лява алтернатива, която да събуди съзидателните сили на нацията, да даде силен тласък за ускорено развитие на икономиката и да започне да лекува социалните язви и духовните травми на съвременното българско общество. Лява алтернатива, която неотклонно защитава не фасадната, а истинската демократична система.

БСП е национална партия, която отстоява националните интереси и последователно работи за единството на нацията и унитарния характер на българската държава, против сепаратизма и автономните териториални образувания.

„България – добър дом за своите граждани“ е каузата на новата лява национална политика, в основата на която са:

- Суверенна държава, която защитава националните интереси от глобалния неолиберален икономически и политически диктат;
- Солидарна държава, която има активна роля на регулатор, собственик и инвеститор в производителна икономика;
- Справедлива държава, която съдейства за повишаване на заетостта, на доходите и вътрешното потребление, както и за преодоляване на бедността, повишаване качеството на живот на хората и демографски прираст.

Крайно време е да бъде създадена държавата, каквато Конституцията повелява – демократична, правова и социална България.

За възстановяване на държавността и за защита на националната сигурност

Противно на принципа за народовластие, в България набира сила виждането за авторитарно управление на страната. Открито се налагат идеи за „премиерска“ или „президентска“ република. Тази тенденция следва да бъде пресечена. Парламентаризмът и парламентарното_ управление са тази форма, която в български условия може да гарантира свобода и самоуправление.

Днес, в изключително напрегнатата международна обстановка и натрупана вътрешна несигурност, възстановяването на държавността е задължително условие за преодоляване на предизвикателствата пред българското общество.

На границите ни се струпват огромни маси от емигранти, които могат да навлязат в България и да дестабилизируют страната. В същото време управляващите допускат да бъдем въввлечени във военно противопоставяне между източния фланг на НАТО и Русия.

Идеологемата за реформи на отделни сектори, без да се засили държавността и да се преосмисли нейната роля в глобален и национален контекст, е невъзможна.

Съдебната система не изпълнява ролята си на ефективен защитник на закона и на равенството на гражданите пред него. Независимостта, компетентността и добросъвестността на правозащитните и правоприлагащите органи са поставени под въпрос от мнозинството български граждани.

Наложително е освобождаването на съдебната система, медиите и бизнеса от политически контрол и намеса и връщане на разделението на властите, и силата на закона като основополагащи принципи на управлението.

Трябва да предлагаме работещо и непротиворечиво законодателство, израз на автентично политическо представителство, подчинено на обществения интерес и да отстояваме изпълнението на конституционните норми.

Въвеждането на европейското законодателство не може да бъде преписване без съобразяване с цялостното ни законодателство и специфичните законодателни решения.

Политиката в областта на отбраната на настоящото управление е провал на концептуално и кадрово равнище. В резултат на необмислени реформи в системата за отбрана е достигнато критично ниво, под което е невъзможно тя да изпълнява своите основни функции. Отбранителната система на страната е в незавидно положение.

Необходимо е поддържането на съществуващите и изграждането на адекватни на съвременната среда на сигурност и на новите геополитически условия отбранителни способности чрез приоритетни инвестиционни проекти.

Трябва да се преустановят постоянните и самоцелни промени, травмиращи и демотивиращи личния състав, и да се възстановят престижът и достойнството както на полицаите, така и на военнослужещите чрез система от постоянно действащи практически механизми.

Органите на МВР не са в състояние да отговорят на задачите, ангажиментите и отговорностите, произтичащи от Конституцията, законите и международните ангажименти на България.

МВР и ДАНС трябва да предприемат конкретни и решителни действия в интерес на гражданите, за да се намалят рязко корупцията и злоупотребите с власт.

Настояваме България да се превърне в равностоен член на ЕС, като формулира и отстоява своите интереси в общността. Намерението за безвизов достъп на турски граждани до ЕС в сегашните условия носи пряка заплахата за националната сигурност и следва еднозначно да бъде отхвърлено. България не бива да допуска нейната територия да се използва като плацдарм за засилване на противопоставянето между НАТО и Русия.

Трябва да отхвърлим политиката на разделение и противопоставяне между ЕС и Русия.

България следва активно да съдейства за процес на разведряване и за конструиране на нова архитектура на колективна европейска сигурност за XXI век с надеждни гаранции за сигурността на всяка държава.

Ние сме за развитие на добросъседски отношения, но няма да допуснем нито една страна да използва етническата и религиозната карта за дезинтеграция на българската нация, за създаване на териториални автономии и за подриване на държавността.

Като членове на ЕС и НАТО трябва да заявяваме и защитаваме национални позиции и да провеждаме активна национална политика.

За алтернативна икономическа политика

В България трайно и безнаказано доминират сивата икономика, монополите, корупционните практики, злоупотребите с власт и това е основната причина тя да отстъпи позиции и да загуби мястото си сред развитите страни.

Монополите изсмукват средствата на домакинствата, на фирмите и деформират вътрешното предлагане и търсене в търговията с храни, лекарства, петролни продукти и финансови услуги. Институционалната защита на конкуренцията сама по себе си е недостатъчна, ненавременна и неефективна да се справи с този проблем.

Не можем да приемем сключването на договора за Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции, след като той се базира изцяло на неолибералния модел за универсалността на свободния пазар и negliжира

социалните аспекти, които са в основата на европейския проект. Разширяването на достъпа до нови пазари и засилването на конкуренцията не трябва да са в ущърб на защитата на човешките и социалните права, достойни условия на труд, спазване на екологичните стандарти, както и корпоративната социална отговорност и честната търговия.

Длъжни сме да използваме икономическите интереси на световните сили на територията на страната и конкурентните предимства на България. За целта е необходимо да се направи преглед на икономическия и трудовия потенциал по икономически сектори и общини.

На България е необходима друга икономическа политика, която стимулира растежа и генерира национален доход от производство. Необходимо е увеличаване на публичния сектор в производството на националното богатство чрез устойчиви икономически проекти с участието на държавата в селското стопанство, в производството и разпространението на лекарства, в разпространението на горива. Такива участници на пазара биха допринесли значително за неговото регулиране.

Предлагаме инициатива за разработване на проекти в индустрията, включително в преработването на природни ресурси и земеделски продукти. В нея могат да се включат държавата, синдикатите, работодателските организации и финансовият сектор. Тези проекти трябва да бъдат предложени главно за публично-частни партньорства на български и чуждестранни инвеститори при поемане на ясни ангажименти и максимална прозрачност. По такъв начин да се съчетават конкурентните предимства на България с икономическите интереси на стратегическите партньори на страната. Това е път за реиндустриализация на страната, за повишаване на заетостта и за икономически напредък.

В средносрочна перспектива да се удвои участието на държавата във формирането на БВП – от сегашното равнище от около 10%, а в перспектива – до средноевропейската норма от 25-30%.

Необходимо е възобновяване на програмата „Растеж и развитие на регионите”, която освен инфраструктурни обекти, трябва да финансира и икономически проекти.

Убедени сме, че съчетаването на добива на природни ресурси – полезни изкопаеми, дървесина и други, със задължителната преработка на значителна част от тях на територията на страната, може значително да увеличи добавената стойност и заетостта.

Предлагаме големите доставки да се обвържат с поемане на договорни ангажименти за инвестиции в индустрията или в инфраструктурата на страната.

В енергетиката ние потвърждаваме ангажиментите си за развитие на ядрената енергетика, на газопреносната мрежа и др. За нас участието на частни инвеститори в структуроопределящи предприятия е допустимо само ако то не надвишава държавния дял. Отстъпването на държавни дялове в енергетиката трябва да се обвързва с използване на получените средства за изграждане на нови мощности или за обратно придобиване на мажоритарните пакети на електроразпределителните и други дружества от сектора.

Публичният ресурс трябва да бъде насочен и към постепенно преодоляване на регионалните диспропорции, които превръщат България в държава с няколко големи града, заобиколени от обезлюдена и ограбвана територия. Този модел на развитие, налаган и чрез порочното и избирателно отношение на настоящата централна власт към българските общини, води до още по-осезаемо неравенство между българските граждани, до лишаването им от права като правото на достойно заплатен труд, на достъп до здравеопазване и до качествено образование.

Възраждането и прогресът на българската икономика, при българските природни дадености, трябва да се основава на принципа на устойчиво ускорено развитие. БСП като лява партия защитава публичния интерес и затова подкрепя и ще налага интегрирането на опазването на околната среда в секторните и регионалните политики, ще отстоява екологосъобразното развитие на икономиката, на базата на новите енергийно ефективни и ресурсо пестящи технологии. Ние сме за чисто небе, чиста вода и чиста земя и за „зелена“, високотехнологична и иновативна икономика, опазваща прекрасната българска природа.

За финансова политика на социалната държава

Съществуващите драстични социални неравенства разяждат социалната тъкан на обществото. Трябва да спрем несправедливото разпределение на доходите, да провеждаме политики за борба с бедността чрез активно намаляване на социалното неравенство.

Досегашната данъчна политика е изчерпана. На България е необходима нова данъчна политика, която работи за социална държава със солидарно общество. Ключов елемент от тази политика е предложеното от нас преминаване към прогресивно данъчно облагане. В резултат на това

мнозинството от хората ще имат по-малки финансови задължения за сметка на другите, които са със значително по-високи доходи.

Принципната промяна в подхода към управлението на държавните финанси и на разпределението на публичните средства е задължителна. Сегашното правителство е фокусирало своето внимание главно върху постигането на определени бюджетни показатели като нисък бюджетен дефицит и ограничени бюджетни разходи. То реално не провежда фискална политика.

Държавният бюджет трябва да се превърне в инструмент за активна политика за стимулиране на реалната икономика. Бюджетните приходи и разходи трябва да са обвързани с икономическия растеж и да подкрепят националните приоритети в икономическото развитие.

Сегашното правителство с решението за огромни нови заеми въвлича страната в „дългова спирала“. Прословутата икономическа стабилност се крепи само на два стълба – дългове и използване на европейските фондове. Последствията от тази финансова политика ще бъдат катастрофални и с огромна социална цена.

Затова БСП настоява за незабавно преустановяване на водената дългова политика и за отмяна на огромните инвестиции в непроизводителни сектори без икономически и социален ефект.

Финансовата система трябва да бъде стимулирана да кредитира въз основа на принципите на споделените бизнес рискове – кредит срещу съсобственост. Лихвите по кредити за реализирането на социални предприятия трябва да са за сметка на държавата с цел засилване на регулаторните им функции върху пазарния произвол.

Необходимо е установяване на прогресивна скала за данък наследство върху големите имуществва.

Разработваме въвеждане на диференцирани ставки на ДДС със социална насоченост, като ниските ставки се отнасят до детските храни и пособия, лекарствата и други стоки от първа необходимост.

За социална сигурност чрез заетост и доходи

Основен приоритет за БСП е създаване на повече и по-добри работни места, увеличаване на заетостта, намаляване на безработицата и създаване на условия за достойни доходи от труд. Първостепенна задача е намаляването на броя на работещите бедни. Нужна е промяна на модела на разпределение на

националния доход. Недопустимо е като аргумент в полза на конкурентоспособността на икономиката да се изтъква съотношение БВП – трудови възнаграждения, носещо огромно социално разслоение и доказващо цинична експлоатация.

Несправедливостта в заплащането на труда има фундаментално значение, защото засяга 2,5 млн. наети лица и е основна причина за негативните процеси и резултатите в нашето развитие. Тя е и основна причина за бедността сред работещите, за неравенството и за голямата емиграция на хора в трудоспособна възраст. БВП на човек от населението по паритетни цени у нас е 2,4 пъти по-малък от средния за Евроразоната, а средната заплата – 4,83 пъти по-ниска, което показва деформацията на пазара и високата експлоатация. Затова БСП настоява за промяна на модела на разпределение на националния доход и догонване на трудовите възнаграждения спрямо производителността на труда.

Предлагаме нивата на възнаграждение и условията на труд да бъдат въведени като критерии при участие в обществените поръчки. За целта е необходимо да се създаде национален отраслов класификатор на работната заплата и условията за труд. Големите компании, в които няма синдикални организации, също трябва да се смятат за непълноценни партньори на държавата и общините. Компаниите, регистрирани в офшорни зони или чиито собственици по веригата са регистрирани в такива, не могат да имат достъп до публични средства.

Препоръчваме по примера на други европейски държави въвеждане на пределна „социална ножица“ за доходите в едно предприятие. Тази мярка е приложима както за публичния, така и за частния сектор.

Необходимо е предприятията, в които възнаграждението е под средното за отрасъла, да бъдат обект на системни проверки за наличието на недеклариран труд.

Предлагаме разпределението на печалбата да бъде обусловено от подобряване на условията на труд и възнагражденията на служителите спрямо предходната година с не по-малко от половината от натрупаната печалба.

Предлагаме завишаване на финансовата и административната отговорност за юридическите лица, които не публикуват редовно задължителните си финансови отчети

БСП е за цялостна ревизия на прословутата „пенсионна реформа“ във всичките и параметри. Ние сме за съобразяване на размера на пенсиите с действителния трудов принос и реалната издръжка на живота, за обвързване на

растежа на пенсионната възраст със средната продължителност на живота, което предполага намаляване на възрастта за пенсиониране.

Необходима е справедливост на носенето на социално-осигурителната тежест, което ще подпомогне и решаването на трайните дефицити в бюджета на НОИ.

За преодоляване на демографската катастрофа

Липсата на перспектива, задълбочаващите се дисбаланси в икономическото развитие, системното неизпълнение на основните конституционни функции на държавата за осигуряване на социалната сигурност и мобилност и намаляване на социалните неравенства доведоха до демографска катастрофа.

Намаляващата раждаемост е следствие на нарастваща нестабилност и несигурност на младите хора за тяхното бъдеще и липса на гаранции за достоен живот в резултат на реализирания десен преход.

На средствата за стимулиране на демографския растеж трябва да се гледа като на приоритетни вложения с висока възвращаемост, а не като на допълнително финансово бреме.

Демографският проблем е нерешим без активна политика и публични инвестиции за икономическо развитие, висока и качествена заетост, доходи, гарантиращи достоен живот и качествено и общодостъпно образование, което да е в основата на равенството на шансовете и възможностите за всяко българско дете, независимо от социалния статус на родителите му.

Европейският план за младежта ще осигури заетост, работни места на променящите се пазари на труда чрез разширяване и устойчивост на финансирането след 2016 година. Ние заставаме зад тази инициатива на ПЕС – чрез инвестиции в най-младото поколение да се гарантира бъдещето на европейския проект.

За отхвърляне на антисоциалния модел в здравеопазването

На България е необходим нов здравен модел, който да замени досегашния комерсиален и антисоциален модел на здравеопазване, при който здравето е стока.

За нас здравето е конституционно право, което предполага специален ангажимент на държавата за функционирането на обществените здравни заведения.

Необходимо е осигуряване на финансова стабилност и гарантирано здравеопазване за всеки осигурен и създаване на фонд за финансиране на социалнослабите граждани.

Ние сме за финансиране на профилактиката, на лечението на инфекциозните болести, на майчинството и на детското здравеопазване от държавния бюджет. Здравната каса е тази, която трябва да финансира диагностиката и лечението на останалите заболявания.

Допълнителното осигуряване или доплащането в лечебните заведения за определени случаи не бива да надхвърля 10 – 15%. Болница, която не спазва този принцип, не трябва да има право на финансиране от здравната каса.

Държавните и общинските болници не може да са търговски дружества. Те са длъжни да оказват медицинска помощ и да не извършват селекция на пациенти. Това е дълг на социалната държава.

Необходими са целеви субсидии за общинските болници в трудно достъпните райони.

В доболничната помощ да се стимулират груповите практики и неотложната медицинска помощ, като се изисква пациентите да имат реален и редовен достъп до своите лекари.

Натрупаните тежки проблеми в здравеопазването налагат възстановяване на морала и доверието в здравната система с активното участие на държавата.

За просветена нация и културна идентичност

Провежданата от управляващото дясно мнозинство политика в образованието, науката и културата утвърждава неолибералното разбиране за тях като зависими единствено от законите на пазара. Държавата се оттегля от своите отговорности на гарант и регулатор за всеобщо образование и култура, на важен фактор в развитието на науката, технологиите и иновациите.

БСП предлага алтернатива: отговорност на държавата за всеобщо, достъпно и качествено образование, за развитие на научните изследвания, технологиите и иновациите като условие за излизане от икономическата, социалната и духовната криза.

БСП предлага нова дългосрочна програма за образованието и науката със стратегически приоритети за възраждане на националното икономическо, социално и духовно развитие. Тя включва утвърждаването на нов обществен

статут на учителя, преподавателя и учения, изработването на съвременен държавен стандарт за учителски труд и справедливо и достойно заплащане.

Наложително е въвеждането на нов и по-справедлив механизъм на формиране на бюджета на държавните и общинските училища, стимулиращ постигането на по-високо качество на образование, с повече възможности за извънкласни дейности, за занимания със спорт и изкуство за всички деца.

Трябва много по-активно да бъдат подпомогнати БАН, изследователските дейности и участието на български учени в европейски и световни научни мрежи, като се създадат възможности за пренасяне на научните резултати у нас. Необходимо е чувствително да се увеличат публичните инвестиции в наука и образование, като се въведат базови заплати за изследователи и преподаватели в публичните научни организации и висши училища с начален праг – две минимални работни заплати, и се осигурят стимули за докторанти и за развитие на младите учени. Без качествен скок в създаване на технологии и в прилагането на иновационни технологии в българската икономика не може да се постигне устойчив ускорен икономически ръст и ръст на БВП.

Настояваме да се възстанови общественият характер на образованието. Държавата да финансира образованието само в държавните и общинските училища. Ние не оспорваме правото на един родител да избере частно училище за детето си, но този избор не задължава държавата да го финансира извън създадената от нея образователна система. Настояваме да се възстановят държавните училища по важни за страната направления – икономика, земеделие и други.

Държавната поръчка в университетите следва да се определя преди всичко от потребностите на образованието и икономиката. В тези случаи обучението да се финансира почти изцяло от бюджета срещу задължението няколко години след завършване на образованието специалистите да работят в страната.

Държим образованието и културата да се организират в съответствие с конституцията. Гарантирането на тези права изисква прилагане на принципа: обществените средства – за обществени нужди, чрез обществени учреждения.

Тревожим се от нихилизма и песимизма на младото поколение; от незаслуженото отношение към творците на българската култура и наука; от задълбочаващата се социална диференциация и безотговорното отношение към недостатъчното финансиране на процесите в българската култура; от

съзнателното negliжиране от управляващите на изконно високи национални постижения, заслужили славата на българския творчески дух по световните сцени и принизяване на вкуса на българите до комерсиални форми, носещи бързи печалби, стоящи далече от класическите образци на съвременната българска и световна култура.

Културата е важно мерило за качеството на живота ни и пренебрегването на нейното опазване и развитие води до жестоки последици на всички нива в обществото. Само образованият и културно извисен човек може да създава и гради ефективно страната си.

Ние сме за подобряване на политиката по доходите, за последователно увеличаване на средната работна заплата в творческите трупи. Участваме в търсене на нови източници за финансиране и активизиране инициативата в творческите и културните индустрии, като чрез данъчни облекчения да създадем условия за повече продукция на достъпни цени както в сценичните изкуства, така и в сферата на книгоиздаването и книгопредлагането, в грижата на държавата за опазване на културното наследство, в сферата на изследователската работа в музеите и галериите, в опазването и развитието на българските читалища.

* * *

Ние, социалистите, ще работим за укрепване на държавността и съхранение на българската нация в името на напредъка на България.

Ние, социалистите, сме за България на социалната справедливост и солидарността, за България на прогреса и уважението към достойнството на труда на всеки човек.

Наш дълг, като носители на левия проект за България, е да се борим, за да си върнем загубеното доверие, за утвърждаването ни като изразители на жизненонеобходимата за страната лява национална алтернатива.